

สรุปคำสั่งศาลปกครองกลาง กรณีรื้อย้ายชุมชนป้อมมหากาฬ

คดีหมายเลขดำที่ ๖๑๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๗๕/๒๕๕๙

นายพรเทพ บุรณบุรีเดช ที่ ๑ กับพวกรวม ๓๐ คน

กรุงเทพมหานคร ที่ ๑

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ ๒

คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนารุ้งรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ที่ ๓

ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดี ๓๐ คน ได้ยื่นฟ้องกรุงเทพมหานคร กับพวกรวม ๓ คน ต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๑๔/๒๕๕๙ ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

๑. เพิกถอนประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่องให้ชุมชนป้อมมหากาฬรื้อย้ายสิ่งปลูกสร้างภายในชุมชนป้อมมหากาฬออกจากพื้นที่

๒. ให้เพิกถอนแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนารุ้งรัตนโกสินทร์และเมืองเก่าในส่วนที่กำหนดให้พื้นที่บริเวณชุมชนป้อมมหากาฬเป็นสวนสาธารณะ

๓. ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติตามข้อตกลง ๓ ฝ่าย (MOU) ที่ทำขึ้นเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘

๔. ขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไปจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้มีมูลเหตุแห่งการฟ้องสืบเนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในชุมชนป้อมมหากาฬทั้งหมดเพื่อประโยชน์ในการจัดทำสวนสาธารณะและอนุรักษ์โบราณสถานของชาติ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการเวนคืนตามขั้นตอนของกฎหมาย และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เข้าทำการรื้อถอนโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๑๐ หลัง ยังคงเหลือโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ยังมิได้ทำการรื้อถอนจำนวน ๖๖ หลัง ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒ ได้มีประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง แจ้งกำหนดวันเข้าทำการรื้อถอนโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง
โรงเรือน...

โรงเรียนภายในชุมชนป้อมมหากาฬทำการรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินออกไปให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ แต่ผู้อาศัยในชุมชน ๑๐๔ คน ได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าว ซึ่งศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ ๔๓๒/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๑๑๙๖/๒๕๔๖ พิพากษายกฟ้อง และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อ.๑๖๘/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ อ.๑๖๙/๒๕๔๗ ยืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น หลังจากนั้น ผู้อาศัยในชุมชนป้อมมหากาฬได้เรียกร้องต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีส่วนร่วม กระทั่งเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ได้ทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ๓ ฝ่าย ระหว่างกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศิลปากร และชุมชนป้อมมหากาฬ เพื่อดำเนินโครงการศึกษาและวิจัยฯ ชุมชนบ้านไม้โบราณ แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทำให้มีประกาศกรุงเทพมหานครลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ให้ชุมชนป้อมมหากาฬรื้อย้ายสิ่งปลูกสร้างออกจากพื้นที่ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีทั้ง ๓๐ คน จึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเป็นคดีนี้

เมื่อศาลได้ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีแล้ววินิจฉัย ดังนี้

๑. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๖, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๙, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๙, ๓๐ มิได้เป็นบุคคลที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองให้ได้รับเงินค่าทดแทนจากการเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจ

หลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี ที่จะมิสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

๒. ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ และ ๒๑ ได้มีการตกลงซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแล้ว กรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างจึงตกเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่วันชำระเงินค่าทดแทน หากผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ และ ๒๑ ผิดสัญญาไม่ทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างตามสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิเข้าทำการรื้อถอนโรงเรียนสิ่งปลูกสร้างได้ จึงให้ยกฟ้องผู้ฟ้องคดีที่ ๑๗ และ ๒๑

๓. ผู้ฟ้องคดีที่ ๘ และ ๑๖ เป็นเจ้าของอาคารและเคยทำสัญญารับเงินค่าทดแทนไปแล้ว กรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างจึงตกเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนตั้งแต่วันที่ชำระเงิน หากผู้ฟ้องคดีผิดสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิจะเข้าทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างได้ แม้ต่อมาพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่จะเวนคืนฯ จะสิ้นอายุลง ก็ไม่ทำให้สิทธิในการเข้ารื้อถอนของผู้ถูกฟ้องคดีต้องสิ้นสุดลงด้วย

๔. ผู้ฟ้องคดี...

๔. ผู้ฟ้องคดีที่ ๕, ๗, ๙, ๑๔, ๑๕, ๑๘, ๒๐ และ ๒๘ เป็นเพียงผู้อาศัยไม่ได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งยังไม่ใช่ผู้เช่าจึงไม่ได้เป็นบุคคลที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองให้มีสิทธิได้รับเงิน ค่าทดแทนจากการเวนคืน

ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑๐ แม้จะได้สิทธิรับเงินค่าทดแทนร้อยละ ๒๕ ต่อจากเจ้าของบ้านเดิมก็ตามก็เป็นข้อตกลงระหว่างบุคคลเท่านั้นไม่ได้ทำให้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองให้ได้รับเงินค่าทดแทนจากการเวนคืนแต่อย่างใด จึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

๕. กรณีที่ฟ้องขอให้เพิกถอนแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ในส่วนที่กำหนดให้ใช้พื้นที่บริเวณชุมชนป้อมมหากาฬเป็นสวนสาธารณะ ถือเป็นการใช้อำนาจในการบริหารจัดการงานในหน้าที่ของฝ่ายปกครอง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา อันเป็นการดำเนินการภายในของฝ่ายปกครองโดยเฉพาะ ศาลไม่อาจก้าวล่วงไปใช้ดุลพินิจแทนฝ่ายปกครองได้ ดังนั้น จึงเป็นคำขอที่ศาลปกครองไม่อาจกำหนดค่าบังคับให้ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้ง ๓๐ คน ไว้พิจารณา และเมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้ง ๓๐ คน ที่ขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาอีก

จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ